

τὰ τύχη, πρώτη φορά, μετά τόσα χρόνια; Παιδίς ἀτ' τοὺς τρελλοὺς ἐκείνους νέους, νῦντε τολμήσει, τάχα, τὴν κίνησι αὐτή; . . .

Τοὺς φέροντες δὲ λους, ἔναν—ἔνα, στὸ μικρὸ της, καὶ χάνεται σὲ πλήθης ὑπόθεσεις : τοὺς Ἑσανδρέατες μὲ τὴν ἄνογην χωρίστα τους, μὲ τὰ Ἑσανδρὰ καὶ μαῦρα τους μαλλιά, μὲ τὸ μαῦρο τους φιογκάτα στὸν ἀλαυό —ἄλλους ἄβγαλτα καὶ ἀμύνοστα ταιδιά, μὲ ἔνα χνοῦν ἐλαφρό στὰ κελῆ, καὶ ἄλλους σοφαρούς καὶ μετρημένους, μὲ τρόπους ἀδρούς καὶ ἐξέτημένους, λιγότοιχους, καὶ πιὸ προσεκτικούς. Τοὺς Ἑσαναρέρους δὲ λους στὸ μαλλιό, καὶ προσταθεῖ, μετὰ τρώπτα χρόνια, τὸν τοὺς Ἕγιοντες καὶ νὰ τὸν ψυχολογήσεις . “Ολοὶ αὐτοὶ, ποιὸς ἕισειρε ποὺ νὰ βρίσκονται, καὶ ἀν' ὑπάρχοντι, καὶ ἀν' εἰνε πεθανείνοι. Μερικοὶ εἰνε, τώρα, γέροι, ἀποκαταστημένοι ἀπὸ χρόνια, καὶ ἔχονται ἀξώματα μεγάλα —ἄλλος πρεσβευτής, ἄλλος γαταρός —καθηγητῆς τοῦ πανεπιστημίου —μὲ ἔναν ἄλλος πρωθυπουργός. “Ἄλλος, μόλις πέθανε, τὸν περασμένο χρόνο, καὶ ἄλλος αὐτοκτόνησε τρελλός....

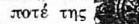
Απότον τοὺς λίγους, τοὺς θυμάται καθαρά. Ἡταν, δώμως, κι' ἀλλοι, ποὺ μήτε τοὺς θυμάται, μονάχα κάποιες φυσιογνωμίες, ἄλλες νόστιμες και συμπαθητικές, ἄλλες βλασφεμίες κι' ἀπορουντικές.... Κ' ἦταν, ἀκόμα, κι' ἔνα πλήθος μασταράδες — ἔνα σωρὸ παλιάτων και περιθότων, καὶ μαῦρα ντόμινα, και κοκκιά κεφάλια, κι' ἀτάχηδες μὲ βελούδηνα ρούχα, μὲ τὸ κόκκινο μαστήμα στὸ λαιμό! Μέσα σ' αὐτὸ τὸ πλήθος τῶν ἀγνώστων, ποὺ πέφασαν κοντά της, μιὰ στιγμὴ καὶ οἱ ἄλλοι ἔδοσε τὸ γέρων μοναχά, και μ' ἄλλους χόρεψε γιὰ λίγο μέσ' στὶ σάλα, και μ' ἄλλους ἄλλαξε διὸ σύντομα πειράγματα — ποιὸν νὰ διαλέξει, και ποιὸν νὰ ἔχωρίσει;

Θυμάται, βέβαια, διὸ νέοντς, πιὸ πολὺ, ποὺ τὴν εἰχαν πάρει τὰ κατόπι, καὶ τὴν πολιορκίαν δῆλη γένεται, καὶ ποὺ τὴν ἔχαναν νά στενωχωρῆσει, μὲ τὶς ἀνοίγοντας τους καὶ τὴν ἐπωνύμη τους. Ὁ ἔνας ἤταν ὁ τόδια προεθνεύσης, καὶ ὁ ἄλλος, ἔνας γαλανὸς πιερόδοτος, μὲ βαριὰ φωνή, μαρκόποδόστος, ποὺ τῆς φαρεψώνθηκε στὸ τέλος, πῶς ἤταν ἀπὸ χρόνια γείτονάς της, ἔνας χάκας, ἔνας βλάχας καὶ μασός... Ἀλλ' οὐ οἱ διοῦ τους «ἀθίουσθηναν» ἀμέσως : Δέν τὴν ἔνανοι γρ' αὐτὸν τὸ πρᾶμα. Τῆς εἰχαν πεῖ. καὶ οὐ διοῦ, τόσες βλαζείες, ποὺ δὲ θὰ ἤταν φυσικό καὶ λογικό, νά σταρφώσουν ἔνα τέπο γράμμα....

Καὶ ἔσπειρά, θυμήθηκε τὸν τρίτον. "Ἐνα παιδί χλωπῷ μὲν ἀσθενικό, μὲν σορόπου μάτια μελαγχολικά, ποὺ τὴν κοιτούσε, χωρὶς νὰ βγάνει λέξη. Τὸ χλωπὸ μὲν ἀσθενικό αὐτὸν παιδί, μὲν τὰ βαθῖα καὶ κυριαρχεμένα μάτια, καὶ μὲ τὰ μαύρα καὶ σγουρὰ μαλλιά, ἥταν καὶ κένιο, κάπιον γειτονότουλον, φοιτητάρχος τῆς φυλογονίας, καὶ πέθανε, μετὰ δὲ δοῦ—τοις χρόνοις, σὲ μιὰ πόλη τῆς Εὐρώπης, φθισαρο..". Μ' αὐτὸ δὲν ἀλλαξε ποτὲ καπιμα κουβέντα, οὔτ' ἔτι κε μαζὶ τον νῦν χορένειν. 'Αλλὰ θυμάται — γιατὶ νὰ τὰ θυμάται; — τὰ παραστατεμένα του τὰ μάτια, τὸ λιταπιένο κι' ἀχαρνό χαμηλόγελό του, τὸ μαραμένο καὶ μεγαλύτερο του, μὲ τίς διὸ μηρές προς Σχέσεις, καὶ τὰ βαθιούλαμένα μάγυράλια του, καὶ τ' ἀναμικά, λεπτά του χειλίη, μὲ μιὰ σειρά καὶ στραφερτῶν δοντιῶν.. Θυμάται τὸ συγεστατικένον τούτη προθνύμα παραμέριξ, κάθε φρούριο ποὺ πήγαινε περάσει..

Τὸ θινάτα, τώρα, ποθοαό — κι' ὅμως τὸ εἰχε τόσο ληπτωνή σει — μὲ τὸ σοβαρὸ περιπτάμα του, καθόδη περιοῦσε στὸ στίπη τη μπροστά, τὸ ξεροὶς τὰ μάτια του, δειλά, πολὺ δειλά, στὸ καυπινή της παραθύροι. Οἱς τὸν κῆπο, κάθε βοράδι, τὴν ὥρα ποτὸ βασιλεύειν κ' ἔκεινο γέροις ἀτ' τὰ μαθήματά του, καὶ πήγαινε νωρὶς νά υπετήσει. Τῆς είχαν πει πάος ἔγοατε καὶ στίχους, καὶ πάος τοὺς διαδικούσειν στὰ περιοδικά — ἀν καὶ δὲν ἔτιχε ποτὲ νά δει κανένα... Μαρτινένδα της, μάλιστα, ποὺ τὸ ζεῖσαν, καὶ τῆς μαλύσεις μὲ συμπτωματικά γ' αὐτὸ — φοιτήτρια στὴν ἴδια τὴ σχολή — τῆς είχε πει πώ είχε γοράκις κ' ἔνα ποιήμα, ἀφειωνώσιν στ' δυνιά της — μετ' τ' ἀκινά της : Β. Κ. Δ. — καὶ σὲ στίχους, ὄπιστ λέγουσα, καλούσσ... 'Αλλά δὲν είχε δύσει σημασία, οὔτε τὸ πήσε ποτὲ στὰ σοβαρά.

καν επειδή ούτις θηράμα, όποιο το πήρε μότε στα δουλειά.
Γιατί, τώρα, μετό τόσα χρόνια, νά το φέρουν πάλι στό μιαναλ-
της, και νά θυμάται τόσες λεπτομέρειες, πού δὲν τίς είχε θυμάθει
πορωτύτερα; Γιατί, παραμεριζόντας τοὺς ἄλλους, νά θυμάται τη
φτωχό αὐτό παιδί, τόσο νωταλγιά, τόσο βαθιά, αὐτή, πων τόχη
τόσα χρόνια ληπτομήσει, τόσα χρόνια μετά τὴν παντοειά της — τὴν
πατοειά της και τό θάνατό του . . .

πατούσιον της και τον υπαίθριον του...
Σαναδιάλεξε τότε μικρινόμενον γράμμα, κ' ή τεπειθησή της με
γαλώνει πως τὸ φυσικὸ αὐτὸ παιδὶ τῆς εἶχε γράψει τὶς πυρὸς αὐ
τῆς ἀράδες, καὶ τῆς τὶς εἶχε βάλει μέσ' στὸν τοξεῖν, τόσα χερνία
πὸ μισθοστά... Κι' αὐτὴν δὲν ἔβαλε τὸ χέρι της νὰ
ψηξει, κι' ούτε ξαναφόρεσε ποτὲ τὸ φρεσιά της,
ἀλλὰ τόκουψε μέσ' στὴν παλιὰ καστέλα, μαζὶ μὲ τὶς
πλιες ἀναυγήσεις, γιατὶ παντρεύτηκε κι' αὐτή, τὸν
ἄλλο χρόνο, καὶ δὲν τὸ ξανακώιταξε ποτέ, ποτέ της
πιά...

Σκιμμένη, τώρα, μπορστά σ' αύτό το γράμμα, χάνεται ξανά στὰ περασμένα. "Ολ' ή περασμένη

Η ΑΝΑΡΩΠΙΝΕΣ ΜΙΖΕΡΙΕΣ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

ΤΟ ΤΡΑΚ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΡΑΞΕΝΑ ΤΟΥ

('Απὸ τὴν τελευταῖος ἐκδοθεῖσαν μονογραφίαν τοῦ Ιατροῦ κ. Δ. Κουρέτα).

Ποιός δὲν ξέρει τὸ τράχ., τὸ φοβερὸ τράχ., τὴν ἀκατανίκητη τρεμοῦλα ποὺ πάνει τοὺς ἀνθρώπους σὲ μερικὲς περιστάσεις; Δὲν ὑπάρχει κανένας ἄνθρωπος ποὺ νὰ μή επαίε στὴ ζωὴ του ἀπὸ τράχ. καὶ καθένας ἔχει νὰ υπαθῇ μιὰ τούλ.άγκιστο πεφύτωσις ἀναλόγου παθήματος.

Τὸ τράχα παραθέτειν κυρίως στοὺς ήθοτοινός δταν πρόκειται νὰ ἐμφανιστον για πρώτη φορά στή σκηνή, μπόσ στο κοινό, ή νὰ παι-
ζουν σὲ κανένα σπουδαίο ρόλο, κια φοβούται μητας ἀτούχουν. Στήν
περιπτώσι αυτήν, σαστίζουν, τραυλίζουν, τρεκλίζουν, δὲν μποροῦν νὰ
προκαρδίσουν βήμα ή νὰ ἀρθρώσουν λέξη.

Αὐτὸν δύως παθάνουν καὶ οἱ φοιτηταί, οἱ ὅποιοι ἔνω εἰνε διαβασμένοι καλά, κατὰ τὴν ὥρα ἐν τούτοις τῶν ἔξετάσεων, μόδις παρουσιαστοῦν στὸν καθηγητή τους, ἕλαντονται, μπερδεύονται καὶ ή λέν
ἄλλ' ἀντ' ἄλλων ή μένουν ἄφωνοι, σὲ τρόπο ποὺ φέγγουν ἀπὸ κεῖ
ἐκ-μ ή δεινισ μένοι.... Τὸ ἴδιο ουμβάνει καὶ μὲ τοὺς δειλοὺς ἐρω-
τεψένους, οἱ δηοῖοι κατὰ τὴν κρίσιμην στιγμὴν καταλαμβάνονται ἀπὸ
ἀλιμανία καὶ δὲν μιτοδούν νῦν ἐκφράσουν στὴ λατρευτή τους τὸ φιλογερό-
τους αἴσθημα.

Από τα πολυάριθμα παραδείγματα που άναφέρει σχετικά με τα τρώκη ή ιστορία, θα παραθέσουμε παρακάτω μερικά.

ωσε ἐπανεὐημένους θριάμβους ἀπάνω στὴ σκηνῇ, δὲν μποροῦσε ὡστόσο νὰ διατηρησῃ ἀπόλυτα τὴν ψυχαιραία τῆς. Στὶς περισσότερες λα-
πῶν πρεμέρες τῶν ἔργων ποιήσατε, καταλαμβάνοντας ἀπὸ δινάτη συ-
κίνησι, ή ὅτοια ἔκανε τὰ δύνατα τῆς νὰ τρέμουν ἀνα-
τριχιαστικά καὶ τὶς λέξεις νὰ βγαίνουν κομμένες καὶ
κατόπιν μεγάλης προσπαθείας ἀπὸ τὸ στόμα τῆς.

**Σκυμμένη στὸ γράμμα, χάνεται
ξανὰ στὰ περασμένα...**

Τὸ τράχ., ἐκτὸς τοῦ διτ. σκ. πέζου πολλὲς φορὲς τις
ἰδεῖς ἔκεινου ποὺ μιλεῖ, ἀλλοιώνται συγχρόνως καὶ
τὴν προφορὰν τού. Πιὰ τὸν Μαλέρο, ὁ δόποις, ὡς
γνωστῶν, ήταν μαζί συγχραφεῖς καὶ ήθοστός, καὶ
γεταὶ διτ. διτ. ἔπαικε μιρός στὸ βασιλέα καὶ στοὺς
αὐλικούς, μιτρέδεις τὰ λόγια τοῦ τόσο πολὺ αἴ τη
συγχρόνη, ὅποιες οἱ θεαταὶ δέν καταλαμβάνουν τη
λεγε στὴν ἀρχῇ. Σιγά-σιγά δύμως ἔπαιρνε θάρρος.

καὶ πρόφερε καθηδρώτα.
Τὸ τράχηλον μάρτυρες νά τὸ ἀτοφύγη στὴν ἀρχή
τοῦ σταδίου του οὔτε δι μεγάλος ὄχιτωρ τῆς Ρώμης
ἢ ἀναφέρει κάπου δ Ἰδιος, «ὅταν ἐκφωνοῦσε τὸ πρό-
σον των λόγων, τὸ πρόσωπο των κιτρίνων, τὸ μαύ-
μελή των κυνηγετῶντα ἀπὸ φυγῆνα».¹ Εὐπᾶς εἰναι
ἴδω δι τὸ πρόσωπο μήπως συγκατηθεῖ ὑπερβολικά, ἀτέ-
ῆση αὐτοπροσώπως τὸν περιφέρων λόγο του ὑπέρ

Ιπποκράτειον. Ήταν μέρος της παλαιάς επαρχίας του Ιωαννίνων το λεγόμενο τον πρώτον τον λόγον, τὸ πρόσωπό του κιτρίνισε, τὸ μναλό του θόλωσε, τὰ μέλη του κυριεύντηκαν ἀπὸ τρεμοῦλα». Έιπες είναι γνωστό γιαύ τὸν ίδιο ὅτι ἀπὸ φόβο μῆτρας συγκινθῆτε ὑπερβολικά, ἀτέφυγες αὐτή η εφεύρηση αὐτοπροσώπως τὸν περίφημο λόγο του ὑπέρ μηνον-

της ξαχνίσεως στάθμα, σαν μιάν δύπτασία μαγική! Μέσ' σιγή κάμψη, τώρα, σκοτεινάζει. Τό παράθυρο, και κείνο, σκοτεινάζει, κ' ένα φῶς, χλωμὸν κι' ἀσθενικό, χρωματίζει τὸ τετράγωνό του, με τὴν ἀποτελεσμήν του στερνὴ λάμψη, σὰν ἔνας ὄφημος ἀποχαρετισμός... 'Απ' τὸν ὑγρὸν καὶ μαρασέοντα κῆπο, ἀνεβαίνοντας μεταποιογάντα φόδρα μάτια, σάντια σύνηλα.

«Πει οι μένων τὴν ἀπάντησιν σας...». Μάταια προσπορτισμού δεν έφερε ποτέ. Καὶ τὸ παῦδι κοινάτι τώρα μεστόν καθάρισμα.

συνητιάσενα, ἀλλὰ βαθιά, βουβά καὶ σιγανά, μὲ μά μυστηριώδη νοστιάμ.γίας...

Κι' ἔξαφνα, μέσ' στήν ἀφροημάδα της, ἀκούει μά παιδιάστικη φωνή —μιαν φωνὴ δυνατή καὶ δροσερή— ποὺ ξέσπασε στη διτλανή—

ην πόρτα : Μάλιστα το μεγάλο παραπάνο της

— Μητέρα, δὲ θὰ φθεῖς, λοιπόν, γὰ φάμε;
Σκουπίζεις γερήνωρα τὰ νοτισμένα μάτια της, κατέβαι ξανά τὸ γοάμο
μα μέσ' στήν τσέπτη, κλειδώνει τὴν κασέλα Βιστακά, καὶ πάει πάλι
στήν τραπεζαρία, ποὺ τὴν περιμένον τὰ παι-
διά της, καθισμένα γύρω στὸ τραπέζι, μπροστά
στη μεγάλη τὴ συστερά—καὶ ποὺ γελάνε μὲ τὸ
πάθμητη της, τοῦ νὰ ληφθούντει στήν κάμαρά της
κ' οι ἄλλοι, μέσ' στήν ξαφνική τους πεῖνα, νὰ
τῆς κρεμάντους παρόλογο λίγο τὸ κοιτάλι.

